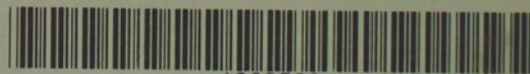

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA
ARHIVELOR SECURITĂȚII

DOSAR

PRIVIND PE

VASILE LUCA

1960580

P 000148, Vol. A 2

Cota SRI 40005

Cota CNSAS P148

anexa 2

23

P. 148/

ANEXA 2

N O T A

referitoare la unele probleme reesite din modul cum
a fost cercetată și anchetată ANA PAUKER

Din studierea unor documente care se referă la condițiile în care a fost cercetată și anchetată Ana Pauker, au reeșit următoarele:

După ședința plenară a CC al PCR din 26-27 mai 1952, Anei Pauker i s-a cerut, de către Biroul Politic să ia poziție față de greșelile sale, în mișcarea revoluționară, în munca pe care a desfășurat-o ca secretar al partidului, la Ministerul de Externe și în alte sectoare de activitate pe care le coordona.

S-a insistat să se obțină recunoașteri de la Ana Pauker în legătură cu atitudinea sa față de luptele fracționiste, fără de principii din partidul nostru; înțelegerea pe care ea ar fi avut-o cu Vasile Luca pentru a acapara conducerea în partid și stat la întoarcerea lor în țară; că, încălcând principiile marxist-leniniste în problemele construcției de partid, a dat indicații care au dus la pătrunderea în partid a unui însemnat număr de legionari și alte elemente carieriste, dușmănoase; în domeniul politicii agrare a partidului ea ar fi manifestat o atitudine de sprijinire a chiaburimii și altele.

Este important de precizat, că, încă de la început, atât în discuții directe - purtate înainte și după Plenara din mai 1952 - cât și în materialele pe care le-a dat în scris, Ana Pauker a luat o poziție critică față de acele laturi negative ale activității sale din perioada pînă la 23 August 1944 cât și după aceasta.

Astfel, în scrisorile din 18 iunie și 22 septembrie 1952 adresate conducerii partidului, Ana Pauker face o analiză autocritică a activității și greșelilor ei apreciind că prin criticile pe care i le-a făcut Biroul Politic a ajutat-o.

În încheierea scrisorii din septembrie 1952 Ana Pauker arată:

"Cu tot ce este în mine cinstit, partinic și devotat cauzei comunismului voi lupta pentru a nimici în mine tot ce este străin de clasă, de morala și principiile de partid, putreț, pentru a pune întotdeauna interesele partidului înainte de orice, voi păzi cu sfințenie disciplina și unitatea de partid, voi îndeplini toate hotărârile Comitetului Central..."

Începând din 16 septembrie 1952, cu toate că Ana Pauker era membră a Comitetului Central și făcea parte din Biroul Organizatoric, atât ea cât și rudele sale apropiate au fost strict supravegheate prin diferite forme și mijloace ale muncii de securitate. Din notele informative întocmite de lucrătorii care au avut această misiune, nu rezultă nici o manifestare dușmănoasă, sau fapte compromițătoare, nici ale Anei Pauker nici ale rudelor acesteia.

Deși nu a existat nici o dovadă concretă din care să reiasă că Ana Pauker s-ar fi făcut vinovată de săvârșirea unor fapte penale ea a fost arestată, de către organele de securitate, în seara zilei de 18 februarie 1953 și anchetată timp de circa o lună de zile.

Menționăm că Biroul Politic al Comitetului Central al Partidului a aprobat abia în ziua de 19 februarie 1953 ca Ana Pauker să fie anchetată de către organele de securitate. Hotărîrea nu prevede ca ea să fie anchetată sub stare de arest. Aceasta, atestă faptul că arestarea ei nu s-a făcut pe baza unei hotărîri colective ci la indicația unei singure persoane.

Un alt fapt care de asemenea trebuie menționat este și acela că, deși se luase măsura de anchetarea ei sub stare de arest, Ana Pauker era membră a Comitetului Central al Partidului și făcea parte din Biroul Organizatoric. Nici un organ de partid nu adoptase vreă hotărîre cu privire la scoaterea sa din Comitetul Central, din Biroul Organizatoric și excluderea din partid.

Negrea Vasile arată că a primit ordin ca să ancheteze pe Ana Pauker în legătură cu participarea ei la activitatea fracționistă din partid. Deci, s-a dat în sarcina securității să ancheteze și să lămurească probleme care de fapt trebuiau cercetate și lămurite de către organe de partid.

Decarece nu au existat fapte de natură penală, cu toate că a fost interogată noapte de noapte, Ana Pauker a fost pusă în libertate în cursul lunii martie 1953.

x

Abia în iunie 1953, după punerea sa în libertate s-a constituit o comisie formată din tovarășii Alexandru Moghioroș, Gheorghe Apostol, Petre Borilă și Constantin Pîrvulescu care s-a ocupat de cercetarea pe linie de partid a Anei Pauker.

Și de această dată, Ana Pauker a avut o poziție autocritică. Ea s-a referit nu numai la greșelile pe care le-a comis ci și la cauzele care au făcut posibil aceasta. În același timp, ea a insistat asupra faptului că nu a avut nici odată intenția să facă rău partidului.

Ana Pauker nu a fost de acord cu unele din citate pe care comisia de partid i le-a prezentat ca fiind extrase din diverse expuneri făcute de ea la mitinguri, adunări de partid, ședințe de instructaj și a susținut că nu i-au fost date toate stenogramele expunerilor sale la timpul respectiv, pentru a le citi și corecta. Ea a arătat comisiei de partid că atunci când i-au fost prezentate unele din stenograme pentru ca să verifice dacă au fost prinse exact ceea ce spusese, a constatat cu surprindere că uneori erau incluse probleme ca fiind ridicate de ea, la care nici măcar nu se gândise.

Comisia de partid a prezentat Biroului Politic la începutul anului 1954 un raport cu privire la rezultatul anchetei lui Ana Pauker. Comisia a propus ca Ana Pauker să fie exclusă din partid și cazul ei să fie încredințat în continuare spre cercetare organelor competente de stat.

La 11 mai 1954 Biroul Politic a discutat raportul Comisiei de partid și l-a aprobat cu unele modificări. Principala modificare adusă conținutului acestui raport s-a făcut la propunerea tovarășului Alexandru Drăghici. Astfel, în raport se arată că: "Rabinsohn (fratele Anei P.) venea des în casa lui Ana Pauker". În locul acestui pasaj tovarășul Alexandru Drăghici a propus și s-a aprobat introducerea următoarei formulări: "Serviciile de spionaj american, englez, izraelian, aflau, prin intermediul rudelor lui Pauker, care o vizitau - Emil Pauker, Rabinsohn și alte elemente suspecte - secrete de partid și de stat". În acest fel, unei simple presupuneri i s-a dat caracterul de certitudine.

Deși anterior rudele Anei Pauker, la care se referă cele menționate mai sus, au fost arestate și anchetate, nu s-au obținut dovezi din care să reiasă că acestea ar fi fost în slujba spionajului anglo-american și ca urmare au fost puse în libertate.

În privința măsurilor propuse a se lua împotriva Anei Pauker, Biroul Politic a hotărât ca să se "rezume deocamdată numai la excluderea ei din partid". Această hotărâre nu a fost supusă spre aprobare Comitetului Central - a cărui membru era - și de asemenea, nu i-a fost adusă la cunoștință Anei Pauker.

X

Deoarece Ana Pauker nu cunoștea că Biroul Politic luase hotărârea de excluderea ei din partid dar practic nu ducea viață de partid, ea s-a adresat conducerii partidului cerînd cu insistență să i se lămurească situația de partid.

În primăvara anului 1956 Comisia de partid a reluat discuțiile cu Ana Pauker. La unele ședințe ale comisiei a participat și tovarășul Ion Vințe, în calitate de vicepreședinte al Comisiei Controlului de Partid.

I s-a cerut și de această dată să arate "deschis" partidului ce concluzii a tras din faptele sale.

Cu privire la calitatea ei de membru de partid i s-a răspuns că, situația sa nu este suficient de clară, că s-au schimbat - în 1953 - carnetele de membru de partid și că acei a căror situație nu s-a clarificat nu au primit carnetul de membru de partid.

Cu prilejul acestor discuții Ana Pauker și-a exprimat de mai multe ori nemulțumirea pentru modul cum s-a procedat cu ea și pentru calificativul ce i-a fost dat. Nemulțumirea ei s-a manifestat pe de o parte pentru faptul că la începutul anului 1953 a fost arestată și anchetată, dîndu-i-se calificativ de trădător, iar pe de altă parte pentru faptul că nu se clarificase problemele privind calitatea ei de membru de partid.

X

Din studiul documentelor în legătură cu Ana Pauker se desprind următoarele concluzii:

1. Prin modul cum s-a procedat la cercetarea și anchetarea Anei Pauker au fost încălcate în mod grav normele vieții de partid. În loc să se lămurească, mai întîi pe linie de partid,

probleme ce se puneau în legătură cu activitatea sa, Ana Pauker a fost predată organelor securității spre anchetă și abia după aceea s-a constituit comisia care a cercetat-o pe linie de partid.

2. Deși membră a Comitetului Central al Partidului, a Biroului Organizatoric al Comitetului Central, Ana Pauker a fost urmărită informativ de către organele de securitate iar apoi a fost arestată și anchetată, fără să existe o hotărîre a Comitetului Central al cărui membru era.

3. Cu toate că a existat o hotărîre a Biroului Politic prin care s-a aprobat anchetarea Anei Pauker în realitate, cu o zi înainte de adoptarea acestei hotărîri, începuse anchetarea ei sub stare de arest. Deci, arestarea s-a făcut fără a se lua hotărîre de către un organ colectiv de partid ci mai mult, chiar în legătură cu anchetarea, hotărîrea a fost luată după ce ancheta începuse.

Pe baza celor de mai sus facem următoarele propuneri:

a/. Să fie condamnată arestarea samavolnică a Anei Pauker ca fiind o măsură ilegală.

b/. Deoarece excluderea Anei Pauker din partid a fost o măsură nestatutară, să fie repusă în drepturi - post-mortem - și să fie condamnate în fața întregului partid, metodele nepartinice folosite în legătură cu cercetarea și anchetarea ei.

c/. Rudele Anei Pauker, care au avut de suferit din această cauză, să fie repuse în drepturile de care au fost private.

[Handwritten signatures and initials]

09.04.1968
M.P.12 ex.

Projehta Anxã cuprinde 5 (cinci) p/le
mã a fost recepțată de Laura Stencu!

19.06.02.

Alina